

JURYENS BEGRUNNELSE FOR VALG AV VINNERUTKAST 2019

Enebolig – Søre Titlestad 24E

Byggherre: Elena Mari Bjånes og Erlend Smedsvik
Arkitekt: Kvalbein Korsøen Arkitektur
Landskapsarkitekt: Kvalbein Korsøen Arkitektur

Bygg og anlegg som tildeles Arkitekturprisen skal i samspill med omgivelsene tilføre stedet nye kvaliteter i innhold, formgivning og materialbruk. Bergen kommunes arkitektur- og byformingspris er som det fremgår av navnet en pris som ikke bare skal vurdere byggverk enkeltvis, men også skal vurdere hvilken rolle arkitektur kan spille i byutviklingssammenheng.

I år er tre fjerdedeler av kandidatene til prisen boligprosjekter. I diskusjonen om hvordan vi skal bygge ut byen vår, hvordan vi skal fortette den og ikke minst hvordan vil skal forme den, er det blant kandidatene flere kategorier av boligprosjekter som på forskjellige måter belyser hvordan man kan fortette med kvalitet. I den nye kommuneplanen er det ikke lenger satt utnyttingsgrad eller byggehøyder i de to store fortettingssonene 2 og 3, noe som gir en stor frihet når man skal utforme fremtidens boligområder. Dette gir samtidig også store utfordringer når det gjelder hvilken skala denne fortettingen skal ha, hvor den skal finne sted, og med hvilke virkemidler. Juryen har derfor valgt å tildele prisen til en bygningskategori som ikke har vært i søkelyset på lenge. Der man i mange år har gitt prisen til større, kommersielle, private eller offentlige prosjekter med stor grad av kompleksitet, ønsker man i år å fremheve et prosjekt som løser en situasjon vi har i svært mange områder i byen vår. Dette har blitt desto mer aktuelt med den nye kommuneplanen, nemlig hvordan vi forholder oss til fortetting i bydelene, og hvordan vi etablerer ny, lokal identitet i disse. Vinnerprosjektet har på en forbilledlig måte nytolket en kjent bygningstype, og skapt et prosjekt som har stor overføringsverdi også i andre sammenhenger. Det er et prosjekt med svært høye estetiske kvaliteter i ordets virkelige forstand, samtidig som det er et nøysomt prosjekt med hensyn til bærekraft, økonomi og ressursbruk.

for byforming og arkitektur har derfor utpekt Enebolig – Søre Titlestad 24E til vinner av Arkitektur- og byformingsprisen 2019.

En stor by som Bergen trenger også gode kvaliteter i små prosjekter, da det er summen av disse som til slutt vil utgjøre helheten i størsteparten av våre bygde omgivelser. Denne eneboligen på Søre Titlestad ligger i et typisk område man finner i mange bydeler med eneboliger og tett småhusbebyggelse. Prosjektet er et eksempel til etterfølgelse på hvordan man kan fortette i en urban sammenheng uten å gå på akkord med omgivelsene. Siden teamet for årets byutviklingskonferanse er gjennomføring, ønsker juryen å fremheve dette prosjektet som et godt eksempel.

Arkitektene bak eneboligen har i flere omganger vist gode eksempler på det å lage kompakte hus på små tomter, der man likevel oppnår svært gode romforløp og sammenhenger mellom interiør og eksteriør. Prosjektet sin styrke er at man har hatt en samlende ide om en bolig som et enkelt arketypisk bygningsvolum med saltak. Man har vært bevisst omgivelsene når det gjelder hvordan man plasserer vindu i forhold til nærutsikt, og hvordan man tar lyset inn i interiøret samtidig som man skaper romlige sammenhenger og referanser til den omliggende naturen og utsiktskvaliteter som finnes der. Trærne på

tomten som er nennsomt bevart under byggeprosessen, er brukt aktivt som referansepunkter i interiøret. Det er dessverre ofte slik i dag at all vegetasjon fjernes rundt nye byggeprosjekt, men her har man gjort et bevisst valg ved å bygge i forhold til vegetasjonen og trærne på tomten, som er av god kvalitet. Boligen er utformet og oppført i samspill med naturen og i tett kontakt med terrenget.

Inngangspartiet er bevisst lagt på siden av hovedvolumet, og etter å ha kommet inn i en generøs hall med et stort sidevindu som tar landskapet inn i interiøret, passerer man gjennom en lavere gang med buede vegger, og ledes inn i hovedoppholdsrommet med en uventet generøs takhøyde, der man fanger inn utsikten til et stort tre på tomten gjennom et høysittende vindu mot nord. Videre må romopplevelsen i trappen fra stuen og opp til andre etasje fremheves, også her har man lånt inn utsikten til et av trærne i hagen, og brakt lyset inn på en raus måte. Dette er gjort med en bevisst vindusplassering som bringer trærne på tomten inn i interiøret, og som egner seg godt for hus i tettbygde strøk. Det er skapt rom som inspirerer ved maksimal utnyttelse av naturlig lys, og en utforming av rommet som utvider opplevelsen av rommenes størrelse. Boligen har også generelle rom av god størrelse som gir flere bruksmuligheter, noe som således gjør eneboligen endringsdyktig. Videre er det benyttet naturmaterialer som tre i kledning og interiør, og detaljløsninger som tåler det bergenske klimaet godt. Boligen er utformet i en skala som er tilpasset omgivelsene i høyde og volum, og saltakstypologien glir inn som en naturlig del av omgivelsenes taklandskap. Huset har lav energi- og ressursbruk, og det er brukt miljøvennlige byggematerialer om gir et godt inneklime.

Alt i alt representerer dette prosjektet en ny type bolighus til etterfølgelse. Med sin enkle, kompakte form og sitt beskjedne fotavtrykk er det et eksempel på en bærekraftig boligtype. Den lar seg også lett plassere uten å ødelegge den lokale topografien, og har overføringsverdi ikke bare når det gjelder enkelttomter, men også i feltutbygginger. Det er en arealøkonomisk familiebolig til en relativt lav byggekostnad, og den har et arkitektonisk formspråk som bygger videre på etterkrigstidens nøkterne arkitektur med inspirasjon fra Bergenskolen. Det er en videreføring av en velkjent boligtypologi som både er arealøkonomisk kompakt og har gode estetiske kvaliteter, og ikke minst et interiør rikt på romopplevelser.

Rådet gratulerer arkitektene med en på alle måter godt gjennomført enkel, vakker, økonomisk og bærekraftig enebolig. Gjennom god planlegging har de klart å utnytte kvalitetene på tomten gjennom et godt samspill mellom interiør og eksteriør og oppnådd rike romopplevelser, samtidig som uttrykket er allment og lavmælt med stor overføringsverdi.